

ชื่อวิทยานิพนธ์ รูปแบบการส่งเสริมทันตสุขภาพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี **ผู้วิจัย** นายวิฑูรย์ ดวงจันทร์ **สาขาวิชา** สาธารณสุขศาสตร์ พ.ศ. 2559 **อาจารย์ที่ปรึกษา** ดร.สุภารัตน์ ไชยเฉลิม **อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม** ดร.อัจฉรา อ่วมเครือ

บทคัดย่อ

โรคฟันผุเป็นสาเหตุสำคัญในการสูญเสียฟันในเด็ก การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานะฟันผุในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี และ 2) สร้างรูปแบบของการส่งเสริมทันตสุขภาพในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาประชากรทั้งหมด ได้แก่ ผู้บริหารและครูอนามัยโรงเรียน จำนวน 6 คน ทันตบุคลากร จำนวน 6 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 185 คน มีวิธีดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกคือขั้นตอนการศึกษาเพื่อทราบสถานะการเกิดโรคฟันผุในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ขั้นตอนที่ 2 เป็นการนำปัญหาทันตสุขภาพในขั้นตอนที่ 1 มาสู่กระบวนการ A-I-C เพื่อสร้างรูปแบบการส่งเสริมทันตสุขภาพสำหรับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบฟอร์มการตรวจสุขภาพช่องปากตามระบบเฟ้ระวังทางทันตสุขภาพ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

การดำเนินงานส่งเสริมทันตสุขภาพในโรงเรียนที่ผ่านมามีการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ อันเป็นนโยบายระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุข โดยมีครูอนามัยโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ ผู้นำนักเรียนยังไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่งเสริมทันตสุขภาพในโรงเรียน นักเรียนขาดความรู้ในเรื่องฟันผุ ร้อยละ 48.6 และการใช้แปรงสีฟันทำความสะอาดฟันอย่างถูกต้อง ร้อยละ 57.8 จึงได้ดำเนินการหารูปแบบการดำเนินงานส่งเสริมทันตสุขภาพในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนการแบบมีส่วนร่วม ทำให้ได้รูปแบบการดำเนินงานที่มีระยะเวลาการปฏิบัติและมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน โดยเน้นให้ผู้นำนักเรียนมีส่วนร่วมมากขึ้นซึ่งทั้งหมดเรียกรูปแบบนี้ว่า ROTE Model ประกอบไปด้วย 1) R (Review) การศึกษาทบทวนบริบทการดำเนินงานส่งเสริมทันตสุขภาพในโรงเรียนที่ผ่านมา 2) O (Opinion of the Participant) การจัดกิจกรรมกระบวนการคิดแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3) T (Team Work) การร่วมกันดำเนินงานหารูปแบบการส่งเสริมทันตสุขภาพ โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ 4) E (Evaluation) การสรุปผลการดำเนินงานหารูปแบบการส่งเสริมทันตสุขภาพสำหรับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการนำรูปแบบการส่งเสริมทันตสุขภาพไปปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมทันตสุขภาพให้สอดคล้องกับบริบทของปัญหา และสภาพของพื้นที่

คำสำคัญ: รูปแบบการส่งเสริมทันตสุขภาพ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ROTE Mode

Thesis Title: The Model of Dental Health for Six Grade Students at Banpong Municipality School of Ratchaburi Province **Researcher:** Withol Deangchan **Major:** Public Health **Year:** 2016
Advisor: Dr. Sudarat Chichaleam **Co-Advisor:** Dr. Ajchara Oumkrua

Abstract

The dental caries is a major cause of tooth lost in children. This action research aimed to 1) study the status of dental caries of six grade students and 2) establish a model of dental health for six grade students at Banpong municipality school, Ratchaburi Province. The research was composed of 2 stages which the first was the study for finding the status of dental caries and second was the development of a participatory process (AIC) to establish a model for dental health promotion. The samples were composed of 6 school administrators and school health teachers, 6 dental public health officers and 185 six grade students at Banpong municipality school. The instruments used in the study was questionnaire interview and oral cavity examination forms. The quantitative and qualitative data were collected and analyzed with descriptive statistics and content analysis.

The finding revealed as follow:

The operation of health promotion in school in the past were done and supported the public health promotion in school policy between ministry of education and ministry of public health. The school health teachers manage this project but the student leader hadn't participated in operation of oral health promotion in school, including student lack of oral health knowledge around 48.6 percent and inappropriate oral cleaning around 57.8 percent. Regarding of the problem, the researcher developed the student oral health promotion model in the school by cooperation on the participants to this plan. This model was emphasized on student to participate in oral health promotion model of school. This model is called ROTE Model which include the followings: 1) R (Review) The problems operation of health promotion in school in previous, 2) O (Opinion of the Participant) the participation of activity , 3)T (Team Work) team work system develop a model of dental health and, 4) E (Evaluation) Evaluation the model of dental health for six grade students at Banpong municipality school, Ratchaburi Province.

The finding of this research the model of dental health promotion should be tried out and applied as a guideline for promoting a dental health for the students suitably to the problem and unique area context.

Keywords: Model of dental health promoting six, grade students